
Saopštenje za javnost: Indeks percepcije korupcije Transparency International – stagnacija na listi, odsustvo suštinskog napretka u stvarnosti

Transparentnost Srbija je predstavila danas **Indeks percepcije korupcije (CPI) 2016**, najpoznatije rangiranje zemalja po percepciji korupcije u javnom sektoru. **Srbija se i dalje smatra zemljom u kojoj je nivo korupcije visok** (72. mesto od 176 zemalja, skor od 42 od mogućih 100). Suštinski, nema bitnijih promena u rangiranju Srbije još od 2008.

Po oceni Transparentnosti, stagnacija Srbije u istraživanjima o korupciji nije uzrokovana samo činjenicom da se utisak o korupciji sporo menja, već i odsustvom suštinskog napretka u ovoj oblasti. Nije realno očekivati da se slika koju drugi imaju o nama promeni, ako se ne rešavaju problemi na koje iz godine u godinu ukazuju domaća javnost, nezavisni državni organi i Evropska komisija i ako ostaju neispitani čak i oni slučajevi sumnje na korupciju koji su dokumentovani.

Godine u kojima se borba protiv korupcije nalazila na vrhu prioriteta Vlade i građana nisu iskorišćene za jačanje institucija, koji bi obezbedio da sistem funkcioniše bez obzira na postojanje „političke volje“. Ni evropske integracije nisu iskorišćene dovoljno da pokrenu reforme. Značajan deo aktivnosti iz akcionog plana za poglavlje 23 evropskih integracija, koje su formulisane nedovoljno ambiciozno, nije čak ni na formalnom nivou ispunjen. Pored toga, neke ocene o ispunjenosti su sporne – poput one da se „uspešno realizuje“ aktivnost prema kojoj Vlada postupa po skupštinskim zaključcima na osnovu izveštaja nezavisnih državnih organa¹. Transparentnost Srbija je u posebnom dokumentu predstavila glavne prioritete za borbu protiv korupcije i osvrt na aktivnosti aktuelne Vlade i Skupštine na tom polju u proteklih šest meseci².

Indeks percepcije korupcije već **dvadeset drugu godinu za redom** sačinjava vodeća antikorupcijska organizacija na globalnom nivou, Transparency International. Ove godine je **rangirano 176 zemalja i teritorija**, osam više nego u prethodnom istraživanju. Zemlje se boduju na skali od 100 (veoma 'čiste') do 0 (veoma korumpirane). Srbija je ove godine plasirana na 72. mesto (prošle godine 71), sa skorom od 42, što je neznatno bolje u odnosu na prethodne dve godine (40, 41) i isto kao 2013.

Na vrhu liste se nalaze Danska i Novi Zeland sa 90 poena, a na dnu Somalija sa 10. Među bivšim socijalističkim zemljama Evrope najbolje je plasirana Estonija sa skorom od 70, a iz bivše SFRJ Slovenija sa 61. Od zemalja šireg regiona koje nisu članice EU najbolja je percepcija o Gruziji (57). Srbija je bolje plasirana od jedne zemlje EU (Bugarska, 41), a od

---

¹ Prema dokumentima koje smo dobili od Narodne skupštine, od 2014. do danas, Vlada je izvestila samo po jednom takvom izveštaju (preporuke na osnovu izveštaja Zaštitnika građana za 2013. godinu). Narodna skupština nije ni usvajala zaključke po izveštajima nezavisnih državnih organa za 2014. i 2015. godinu.

---

suseda od nas su lošije rangirane Bosna i Hercegovina, Albanija (po 39) i Makedonija (37). Za Kosovo se rade posebna istraživanja i tamo je ocena 36.

Bitno je napomenuti da utisak o visokoj raširenosti korupcije imaju i građani Srbije, što proizlazi iz rezultata istraživanja koja se vrše na nacionalnom uzorku (npr. Globalni barometar korupcije Transparency International, istraživanja UNDP), iako su kod tih istraživanja fluktuacije u percepciji korupcije znatno veće. Visoka percepcija o korupciji jeste problem, zbog stvaranja predubeđenja da se bez korupcije ne može završiti posao. Međutim, prioritet državnim organima treba da bude sprečavanje, otkrivanje i kažnjavanje postojeće korupcije, a ne promena utiska o njenoj rasprostranjenosti.

Pri izradi CPI se uzima u obzir **13 relevantnih istraživanja koja mere percepciju o korumpiranosti javnog sektora**. Ta istraživanja predstavljaju mišljenje ili utisak koji o korumpiranosti državnih funkcionera i javnih službenika imaju oni koji sa njima posluju ili koji o tome savetuju poslovne ljude, vlade i međunarodne institucije. Uglavnom je reč o ispitanicima iz inostranstva. Istraživanja moraju biti objavljena u poslednja 24 meseca i mora postojati makar tri takva izvora podataka da bi zemlja bila rangirana.

Srbija je i ove godine, kao i u prethodnih, obuhvaćena sa **ukupno sedam relevantnih istraživanja, što garantuje visok stepen pouzdanosti nalaza**, kao i uporedivost podataka sa onima iz ranijih godina. Korišćeni su Global Insight Country Risk Ratings, Bertelsmann Foundation, World Economic Forum, Economist Intelligence Unit, Freedom House, International Country Risk Guide, World Justice Project Rule of Law Index.

Od istraživanja koja su relevantna za Srbiju, tri su i sprovedena i objavljena tokom 2016. godine. Četiri istraživanja obuhvataju podatke iz 2015, a jedno od njih i iz ranijeg perioda. Ocene po pojedinim istraživanjima kreću se u rasponu od 32 do 57. Standardna devijacija je (3.69). Na ovom primeru se vidi korist od CPI, kao agregatnog indeksa, koji nalazi sredinu između ovako različitih viđenja situacije.

Transparentnost – Srbija,
Beograd,
25. januar 2017.